

Γλώσσα και ΜΜΕ - 2

Προσφορά εργασίας

Του Σπύρου Α. Μοσχονά*

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθ. 20 του Ν. 3592/2007 (για τη συγκέντρωση και αδειοδότηση Μέσων Ενημέρωσης), «η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε., οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί και οι τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα (πρόσληψη ειδικών επιστημόνων, διορθωτών κειμένων και διοργάνωση σεμιναρίων) για την ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας από τους δημοσιογράφους και τους συντελεστές των ενημερωτικών ή επιμορφωτικών εκπομπών, κατά τη διατύπωση των κειμένων που εκφωνούνται κατά την παρουσίαση των ψυχαγωγικών εκπομπών και κατά τη μεταγλώττιση ή τον υποτιτλισμό των ξενόγλωσσων εκπομπών». Τη διάταξη αυτή συχνά την επικαλείται το ΕΣΡ (Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης) σε υποδείξεις και οδηγίες του προς τους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς, με τις οποίες τους καλεί να εφαρμόσουν τον νόμο.

Τα αναγκαία μέτρα για την ορθή χρήση της γλώσσας ο νομοθέτης τα ορίζει παρενθετικός. Δεν μπορούμε, συνεπώς, να γνωρίζουμε αν εκτός από αναγκαία είναι και ικανά. Δεν τολμούμε καν να εικάσουμε ποια άλλα μέτρα θα ήταν εξίσου ή περισσότερο αποτελεσματικά. Το ΕΣΡ πάντως, ζητώντας τώρα από τους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς να εφαρμόσουν τον νόμο, τους καλεί στην πράξη να προσλάβουν «ειδικούς επιστήμονες» και διορθωτές κειμένων, και να διοργανώσουν σεμινάρια μετεκπαίδευσης των δημοσιογράφων που απασχολούν.

Βρίσκω εξαιρετικά ενδιαφέρουσα την πληροφορία ότι ο νόμος (είτε κατά το γράμμα του είτε σύμφωνα με την ισχύ των οδηγιών του ΕΣΡ) διευρύνει τις εργασιακές δυνατότητες μίας κυρίως ομάδας επαγγελματιών, αυτής των διορθωτών/διορθωτριών. Διότι και οι «ειδικοί επιστήμονες» ως διορθωτές καλούνται να συμπαρασταθούν στους δημοσιογράφους. Και οι διοργανωτές σεμιναρίων διορθωτές ή αυτο-διορθούμενους θα εκπαιδεύουν. Αλλά και οι δημοσιογράφοι και οι μεταγλωττιστές κείμενα προς διόρθωση θα παραδίδουν. Χαρμόσυνα νέα για τους άνεργους τελειόφοιτους και απόφοιτους των πανεπιστημίων: θα μπορούν τώρα να πιάσουν δουλειά ως διορθωτές. Η διόρθωση είναι ένα σεβαστό πρώτο επάγγελμα για όσους τολμήσουν μία κάπως λογία τροπή στην καριέρα τους. Καλά τα νέα και για τους λίγους «ειδικούς επιστήμονες». Μπορούν τώρα ν' αυξήσουν κάπως το γλίσχρο εισόδημά τους –η επιστημονική έρευνα, ως γνωστόν, δεν πουλάει– μετεκπαιδύοντας διορθωτές, διορθωτές διορθωτών κλπ.

Τι ακριβώς όμως θα κάνει η ομάδα των διορθωτών; Θα διορθώνει. Πώς θα διορθώνει κείμενα προφορικά που γράφονται στο πόδι ή που δεν γράφονται ποτέ – μόνο εκφέρονται; Η μηχανική διαδικασία που είναι υποχρεωμένος από τη φύση του επαγγέλματός του να υιοθετήσει ένας διορθωτής δεν συμβαδίζει με τις «ζωντανές» διαδικασίες που όλο και περισσότερο υιοθετούν τα κανάλια. Οι ρουτίνες των διορθωτών ταιριάζουν καλύτερα στο γραπτό μάλλον παρά στον προφορικό (ή προφορικά εκφερόμενο) λόγο της ραδιοτηλεόρασης. Πίσω από τι θα τρέχουν οι διορθωτές;

Αλλά ας είμεθα αισιόδοξοι. Ας δεχτούμε ότι θα βρεθούν οι τρόποι, και ας παραβλέψουμε προς στιγμήν τις δυσκολίες. Ας αφήσουμε τα γραφεία και τις αίθουσες των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών να γεμίσουν διορθωτές· ας βάλουμε έναν σε κάθε ηλεκτρονικό υποβολείο, αόκνως να μεριμνά και, κυρίως, να προλαμβάνει:

διότι σωστή αγωγή είναι η πρόληψις. Και ας επιστρέψουμε στην παρ. 2 του άρθ. 20 του νόμου που μας ενδιαφέρει.

Το αμέσως επόμενο εδάφιο της παραγράφου ορίζει: «Η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. και οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί υποχρεούνται να εκπέμπουν το πρόγραμμά τους με πρωτότυπη γλώσσα την ελληνική σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του χρόνου εκπομπής τους». Η παρ. 3 του άρθ. 10 του Ν. 2644/1998 ορίζει επιπλέον ότι είναι απαραίτητη η μέχρι 50% μεταγλώττιση ή ο υποτιτλισμός των μεταδιδόμενων ξενόγλωσσων εκπομπών. Η ομάδα των διορθωτών θα πρέπει λοιπόν να βρίσκεται σε συνεργασία με μία ακόμη ομάδα επαγγελματιών, αυτή των μεταγλωττιστών. Μαζί θα περιφρουρούν την «ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας» – μέχρι ποσοστού τουλάχιστον 75%.

Ας το σκεφτούμε λίγο: ένα τάγμα εργατών της γλώσσας, οι δημοσιογράφοι και λοιποί συντελεστές των ΜΜΕ, θα φυλάσσεται από μία φρουρά επαγγελματιών του λόγου, αποτελούμενη από μια-δυο διμοιρίες σε συμπληρωματικές αποστολές. Που θα ελληνοποιούν και θα ελληνίζουν. Θα κυνηγάνε τα λάθη και θα τα διορθώνουν. Θα καιροφυλακτούν και θα προφυλάσσουν. Επαγγελματικές προοπτικές τεράστιες.

Φτάνει βεβαίως δύο συνθήκες να πληρούνται: πρώτον, να εξακολουθήσουν να γίνονται λάθη – λάθη πολλά και φρικτά, ει δυνατόν – και, δεύτερον, μία ανεξάρτητη αρχή, όπως το ΕΣΡ, να εξακολουθήσει να διαμαρτύρεται γι' αυτά.

-----
* Ο Σπ. Μοσχονάς διδάσκει γλωσσολογία στο Τμήμα ΕΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_civ_2_06/04/2008_265054